

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

Egz. Nr 6

Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr inż. Ireneusz NOWAK
Ppłk dypl. Janusz CZARNECKI

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 110

Temat: OBRONA PUŁKU

Zajęcie 9: Możliwości organizacji zabezpieczenia
chemicznego w obronie

Opracowanie metodyczne

BIBLIOTEKA NAUKOWA AMB WP
Archiwum Instytutu Zbiorów Specjalnych

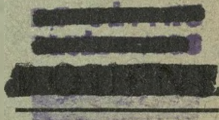
45065

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

Egz. Nr 6

Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr inż. Ireneusz NOWAK
Ppłk dypl. Janusz CZARNECKI

ĆWICZENIE GŁÓWNE Nr 110

Temat: OBRONA PUŁKU

Zajęcie 9: Możliwości organizacji zabezpieczenia
chemicznego w obronie

Opracowanie metodyczne

BIBLIOTEKA NAUKOWA AMG WP
Archiwum Instytutu Zbrodni Specjalnych

Ar. swid. _____

 45065

BIBLIOTEKA NAUKOWA
Instytut Badawczy
Nr ewid. 45065

BIBLIOTEKA NAUKOWA
Nr ewid. _____
Instytut Zbiorów Specjalnych

Opis załącznika

1. Mapa nr 353 C skala 1:50 000 na 12 ark.
Decyzja dowódcy 10 pz do obrony
w dn. 21.3.
/ Mapa tajna- sytuacja taktyczna poufna/

AKADEMIA SZTABU GEBERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

JAWNE

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1989 roku
art. 86 ust. 2 (Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

~~.....~~
~~.....~~

Egz.nr .....⁶

Tylko dla nauczycieli akademickich

Płk dr inż. Ireneusz NOWAK

Ppłk dypl. Janusz CZARNECKI

CWICZENIE GŁÓWNE Nr 110

TEMAT: OBRONA PŁEKU

Zajęcie 9: Możliwości organizacji zabezpieczenia
chemicznego w obronie.

Opracowanie metodyczne

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB
Archiwum Bibliotek Specjalnych
Nr 45065

WARSZAWA

1985 rok.

„ ZATWIERDZAM ”

SZEF KATEGORII

TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

płk dr hab. Jan SABAN

Zajęcie nr 9/Zab.chem. i OPFMAR

TEMAT: „ MOŻLIWOŚCI ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA
CHEMICZNEGO W OBRONIE

CELE SZKOLENIOWE:

1. Nauczyć słuchaczy organizacji zabezpieczenia chemicznego działań obronnych pułku.
2. Doskonalic słuchaczy w zakresie przygotowania i nieldowania danych do decyzji dowódcy pułku.

CZAS: 2 godziny lekcyjne /90 minut/ - wszystkie grupy.

FORMA: Ćwiczenie grupowe w sali.

ZAGAIENIA SZKOLENIOWE I PODZIAŁ CZASU:

1. Sprawdzenie stanu przygotowania się słuchaczy
do zajęcia ..... 10°/10°/
2. Wypracowanie koncepcji zabezpieczenia chemicznego
pułku w obronie /analiza zadania, ocena sytuacji/.... 45°/80°/
3. Zasneldowanie danych do decyzji dowódcy pułku przez
szefa zabezpieczenia chemicznego ..... 30°/45°/
4. Wydanie zarządzenia dla dowódcy plutonu
chemicznego ..... - /20°/
5. Przygotowanie wytycznych OPFMAR i zabezpieczenia
chemicznego dla dowódcy ..... - /20°/
6. Odwiesienie zajęcia ..... 5°/5°/

Razem: 90°/180°/

LITERATURA:

1. Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych pułku i dywizji, podręcznik, Nr bibl. Pf 20525, str. 79-83.
2. Instrukcja o obronie wojak przed bronią masowego rażenia, Nr bibl. Pf 17762, str. 65-68.

WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO-METODYCZNE:

1. Słuchacze przygotowują się do zajęcia w oparciu o:
  - założenie nr 1 z taktyki ogólnej wraz z załącznikami:
„ Sytuacja chemiczna o 13.00 21.3 " 1 „ Zarządzenie zabezpieczenia chemicznego 4 DZ ";
  - mapas „ Położenia wojsk o 13.00 21.3 ";
  - wnioski z odbytych wcześniej zajęć.
2. W czasie instruktazu wykładowca powinien:
  - zapoznać słuchaczy z planem przebiegu zajęcia i jego głównymi problemami szkoleniowymi;
  - określić zakres i omówić sposób przygotowania się słuchaczy do zajęcia /słuchacze w czasie nauki własnej powinni przygotować wnioski z analizy zadania i oceny sytuacji/.
3. W toku zajęcia wykładowca zwraca szczególną uwagę na poprawne formułowanie wniosków z analizy zadania i oceny sytuacji.
4. Ekspozowane zagadnienia szkoleniowe:
  - zbiorowa ochrona przed skażeniami;
  - zasiedowanie danych do decyzji przez szefa zabezpieczenia chemicznego.

1. Sprawdzanie stopnia przygotowania się słuchaczy

do zajęcia ..... 10°/10°/

Uwaga metodyczna: wykładowca sprawdza:

- notatki przygotowane przez słuchaczy w czasie nauki własnej;

- mapy słuchaczy z naniesionymi propozycjami organizacji poszczególnych przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego.

Następnie wykładowca zadaje słuchaczom pytania kontrolne:

1. Przedstawić specyfikę realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego pz w obronie.
2. Opisać układ i treść meldunku z propozycjami do decyzji składanego przez szefa zabezpieczenia chemicznego w czasie organizacji działań.
3. Przedstawić sytuację taktyczną w 10 pz o 13.00 21.3.

2. Wypracowanie koncepcji zabezpieczenia chemicznego

tużni w obronie /analiza zadania, ocena sytuacji/..... 45°/80°/

Uwaga metodyczna:

Wykładowca podkreśla, że w toku analizy zadania i oceny sytuacji szef zabezpieczenia chemicznego pułku wypracowuje koncepcję organizacji zabezpieczenia chemicznego. Słuchacze występują w roli szefa zabezpieczenia chemicznego 10 pz i przedstawiają wnioski z analizy zadania i oceny sytuacji sprecyzowane w czasie nauki własnej. Wykładowca i słuchacze ustosunkowują się do formy i treści przedstawionych wniosków. Wykładowca żąda uzasadnień wniosków i propozycji.

Propozycja treści analizy zadania i wnioski z niej wnieski

Treść analizy zadania	Wnioski
<p>1</p> <p>1. Dotychczasowe działania bojowe były prowadzone bez użycia broni jądrowej i chemicznej. Z danych rozpoznania wynika, że pojawiły się pierwsze oznaki świadczące o przygotowaniach nieprzyjaciela do użycia broni masowego rażenia.</p> <p>2. 10 pz wchodzi w skład pierwszego rzutu i działa za na kierunku na który dywizja skupia swój wysiłek obrony.</p> <p>3. Dowóca 10 pz zenerza ugrupować pułk w dwa rzuty: w pierwszemu 2 bp z kcz i 3 bp z pozycjami ubezpieczeń bojowych, w drugim rzucie 1 bp i bez /bez kcz/.</p> <p>4. Na korzyść 10 pz dywizja prowadzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powietrzne rozpoznanie skażeń; - zabiegi specjalne.	<p>2</p> <p>1. W toku przygotowania i prowadzenia walki obronnej pododdziały pułku będą zagrożone uderzeniami broni jądrowej i chemicznej, a w związku z tym również skażeniami promieniotwórczymi i chemicznymi.</p> <p>2. Prawdopodobieństwo skażenia terenu środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi w rejonie działania pułku jest niewielkie.</p> <p>3. Nieprzyjaciel może wykonać na pododdziały pułku powietrzne uderzenia jądrowe oraz uderzenia sarinowe i CS.</p> <p>4. Wysiłek zabezpieczenia chemicznego należy skupić na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabezpieczeniu dział pododdziałów pułku w czasie zwalczania nieprzyjaciela na podejściach; - zabezpieczeniu walki o pozycje ubezpieczeń bojowych; - zabezpieczeniu kontrataku. <p>5. Należy uzgodnić z szefem zabezpieczenia chemicznego 4 DZ sposób przekazywania informacji z powietrznego rozpoznania skażeń.</p>

Proponowana treść oceny nieprzyjaciela i wyнікаjąca z niej wniosek.

Treść oceny	Wnioski
Ocena zagrożenia bronią jądrową i skażeniami promieniotwórczymi.	2
<p>1. Nieprzyjaciel w dotychczasowych działaniach bronią jądrową nie używał. Z informacji rozpoznawczych wynika, że do związków taktycznych 3 KA/NZ/ dostały się amunicje jądrową.</p> <p>2. 3 KA/NZ/ posiada 216 środków napędu jądrowego, a nacierające dywizje po 60 środków. Dywizja nieprzyjaciela może dysponować 80-150 ładunkami jądrowymi.</p>	<p>1. Należy oczekiwać przejścia od działań konwencjonalnych do działań z użyciem broni jądrowej w ciągu najbliższych godzin.</p> <p>2. Na rejon obrony 10 pz nieprzyjaciel może wykonać 3-4 uderzenia jądrowe naszej mocy. Należy oczekiwać wykonania powietrznych uderzeń jądrowych w tym również użycia ładunków neutronowych.</p> <p>3. Uderzeniami bronią jądrową są najbardziej zagrożone bataliony piechoty, batalion czołgów i dywizjon artylerii.</p>
Ocena zagrożenia bronią chemiczną i skażeniami chemicznymi.	
<p>1. Rozpoznanie ustaliło, że nieprzyjaciel dowozi z magazynów do wojsk amunicję chemiczną zawierającą sarin, Vx i CS.</p> <p>2. 2 DZ/NZ/ i 5 DPanc/NZ/ mogą wykrywać uderzenia bronią chemiczną silami brzygodowych dywizjonów 155 mm haubic oraz silami baterii 203,2 mm haubic wchodzących w skład pan.</p>	<p>1. Nieprzyjaciel może wykonać w rejonie 10 pz uderzenia chemiczne nietrwałymi środkami; wykonanie uderzeń z użyciem Vx jest mało prawdopodobne.</p> <p>2. Przy jednorazowym zastosowaniu użyciu sarinu nieprzyjaciel może porazić 2-3 pododdziały typu kompanie.</p> <p>3. Uderzeń bronią chemiczną można oczekiwać kilka godzin przed natarciem tak aby przenieszczać się obłoki skażonego powietrza nie zagrażały nacierającym wojskom.</p>

Przebieg warunków atmosferycznych i widoczności

Treść oceny

1. W górnych warstwach atmosfery wiatr jest północno-zachodni /310/ o prędkości do 50 km/h.
2. W przyziemnych warstwach atmosfery wiatr jest północno-zachodni o prędkości 3-4 m/s, zachmurzenie zmienne, możliwe przelotne opady deszczu ze śniegiem lub śniegu. Temperatura powietrza w dzień do +5°C w nocy 0°C, gleby około 0°C, widoczność do 10 km.

Wnioski

1. Północno-zachodni /310/ kierunek wiatru w górnych warstwach atmosfery stwarza nieprzyjacielowi niesprzyjające warunki do wykonania naziemnych uderzeń jądrowych.
2. Północno-zachodni kierunek wiatru w dolnych warstwach atmosfery stwarza nieprzyjacielowi niesprzyjające warunki do użycia broni chemicznej.
3. Nieprzyjaciel może wykonać uderzenia chemiczne tylko na drugi rzut i tyży pułku.
4. Obłok powietrza skażony sarinen będzie się rozprzestrzeniał w kierunku południowo-wschodnim na odległość:
  - po uderzeniach lotniczych - 27-53 km;
  - po uderzeniach rakietami - 1,6-3,2 km;
  - po uderzeniach artyleryjskich - 1-2 km.
 Obłok wtórny sarinu może się rozprzestrzeniać na odległość od 2,5 do 60 km, aerozol, Vx od 7 do 34 km.
5. Środki trujące zachowują swe rażące działanie przez: Vx - do miesiąca, sarin - do 1,5 doby, iperyt - do 4 dób.
6. Opady śniegu i deszczu stwarzają niekorzystne warunki do rozprzestrzenienia się pożarów.
7. Warunki atmosferyczne nie sprzyjają użyciu środków dynamicznych zarówno przez wojska własne jak i nieprzyjaciela.
8. Niski pułap chmur i słaba widoczność ograniczają możliwości określania parametrów wybuchów jądrowych metodą wzrokową.

Propozycja treści oceny terenu i walkalca z Niemcami.

Treść oceny	Wzrostki
1. Teren w rejonie obrony jest równy, odkryty o niewielkim zalesieniu, z dość gęstą zabudową wiejską. Drożyna jest dość rozwinięta. Występuje naturalna przeszkoda terenowa - rzeka ŚWIDRA.	2 1. Teren nie stwarza przeszkód dla użycia środków dymnych oraz wykrywania i określenia parame- trych wybuchów jądro- wych. 2. Zabudowa wiejska w rejonie wyjściowym stwarza możliwość ukrycia ludzi i sprzętu bojowego przed skażeniami pro- mieniotwórczymi i chemicznymi. 3. W przypadku wykonania uderzeń bronią jądrową i chemiczną oraz powstania skażeń istnieje możliwość wykonania manew- rów. 4. Teren stwarza dogodne warunki do prowadzenia zabiegów specjalnych i sanitarnych. 5. Kompleks lasów, ze względu na możliwość powstania za- stojów par i aerozoli środków trujących nie powinien być wykorzystany do rozmieszczania pododdziałów 10 pz.
2. W rejonie obrony występują liczne zbiorniki wodne.	
3. W rejonie obrony 10 pz występuje duży kompleks lasów na pd. w. CEGEŁW.	

Proponowana treść oceny wojsk własnych i wynikające z niej wnioski.

Treść oceny	Wnioski
<p>1. Pododdziały 10 pz nie mają doświadczeń w prowadzeniu działań bojowych w warunkach skażeń i podmieniotwórczych i chemicznych. Występują braki w sprzęcie i materiałach chemicznych. Część sprzętu wymaga remontu. W 3 bp i bez zginieli instruktorzy chemiczni. Indywidualne i zbiorowe środki ochrony przed skażeniami nie były sprawne od trzech dni. W wyniku bombardowania tyłów pułku zniszczone zostały zapasy sprzętu i materiałów chemicznych.</p>	<p>1. Konieczne jest uzupełnienie brakującego sprzętu i materiałów chemicznych w pododdziałach pułku i odtworzenie ruchomego zapasu tego sprzętu na szczeblu oddziału.</p> <p>2. Miesprawy sprzęt chemiczny znajdujący się w batalionach trzeba zabrać i poddać remontowi. W tym celu należy odtworzyć warsztat chemiczny, wyznaczając na stanowisko majstra pomocnika d-cy plutonu. Część niesprawnego sprzętu przekazać do dywizji.</p> <p>3. Celowe jest sprawdzenie sprawności indywidualnych i zbiorowych środków ochrony przed skażeniami.</p> <p>4. W porozumieniu z dowódcami batalionów należy wyznaczyć chociażby niestacjonarnych instruktorów chemicznych.</p>
<p>2. W plutonie chemicznym brakuje drużyny rozpoznania skażeń - żołnierze zgineli, BRM spalili się. Instalacje IRS wymagają remontu.</p>	<p>5. Możliwość bojowe plutonu chemicznego są obniżone, w zakresie rozpoznania skażeń o 25 %, w zakresie zebrań specjalnych o 30 %.</p> <p>6. Dwie drużyny powinny w dalszym ciągu działać przy 8D i KSD 10 pz, pozostałe drużyny powinny stanowić odwód.</p>
<p>3. Na korzyść 10 pz mogą działać śmigłowce przy stosowaniu do rozpoznania skażeń i 4 kchem.</p>	<p>7. Celowe jest przeprowadzenie rekonwersji w rejonie przewidywanych zabiegów specjalnych n. KOLONIA WALISKA</p>

Możliwości zabezpieczenia żołnierzy pułku w zakresie zbiorowej
ochrony przed skażeniami

1. Wozy bojowe zapewniają ochronę:

Czołgi T-72	35 x 3 = 105
BWP	87 x 11 = 861
TO	25 x 8 = 200
BRDM-2rs	3 x 3 = 9
122 mm hb	11 x 4 = 44
wyrzutnie 2P-27	6 x 2 = 12
Ciągniki opanc.	7 x 2 = 14

1265 żołnierzy.

Z ochronnych właściwości sprzętu może korzystać:

- bp - 85-90 % żołnierzy
- bcz - 80 % żołnierzy
- dh - 90 % żołnierzy
- bppanc - 90 % żołnierzy.

2. W schronach polowych z zamontowanymi urządzeniami filtrowentylacyjnymi /SBF-180/ na SD, TSD i PPH może znaleźć schronienie 80 żołnierzy /5x16/.
3. Każda drużyna plechoty do ochrony żołnierzy przed skażeniami kroplami ST i środkami zapalającymi powinna wykonać po 10-12 mb przykrytego odcinka trasy.
4. W rejonach rozładowania urządzeń tyłowych i SD w ramach prac inżynierskich pierwszej kolejności powinny być wykonane przykryte szczeliny przeciwlotnicze. Tyły pododdziałów rozładować w miarę możliwości w pobliżu zabudowań nadających się do wykorzystania jako ukrycia.

3. Zarezerwowanie danych do decyzji przez szefa
zabezpieczenia chemicznego ..... 30/45/min.

Czas operacyjny: 14.20 21.3.

Uwaga metodyczna:

Wykładowca informuje słuchaczy, że w wyznaczonym czasie szef zabezpieczenia chemicznego zarezerwował się do szefa sztabu 10 pz w celu przedstawienia propozycji do decyzji. Słuchacze występują w roli szefa zabezpieczenia chemicznego 10 pz, wykładowca w roli szefa sztabu. Wykładowca ustosunkowuje się do przedstawionego meldunku i w razie potrzeby przedstawia wariant autorski.

Proponowana treść meldunku szefa zabezpieczenia
chemicznego 10 pz.

1. W aktualnej sytuacji taktycznej i atmosferycznej nieprzyjaciel może wykonywać powietrzne uderzenia jądrowe małej mocy, w tym również ładunkami neutronowymi, na wszystkie elementy ugrupowania bojowego pułku, za wyjątkiem pododdziałów znajdujących się na pozycji ubezpieczeń bojowych. Wykonanie naziemnych uderzeń jądrowych jest mało prawdopodobne.

Wykonanie uderzeń trwałymi środkami trującymi VX i iperyt na pododdziały w rejonie obrony pułku jest również mało prawdopodobne. Możliwe jest natomiast użycie sarinu i CS.

Zasobowanego użycia BNR należy oczekiwać przede wszystkim w czasie ogniowego przygotowania natarcia.

Elementami ugrupowania bojowego pułku najbardziej zagrożonymi skażeniami są: dywizjon artylerii, batalion czołgów, tyły pułku.

2. W przypadku użycia przez nieprzyjaciela sarinu, w czasie jednorazowego uderzenia, mogą być skażone 2-3 pododdziały typu

kompania. Obłok skażonego powietrza będzie się rozprzestrzeniał na odległość od 1-2 km do 20 km. W miejscu wybuchów bomb lub pocisków teren będzie skażony przez 1,5 doby.

3. Możliwości bojowe plutonu chemicznego w zakresie rozpoznania skażeń zmniejszyły się o 25 %. W związku ze stratą jednej drużyny rozpoznania skażeń.

4. 4 DZ od 14.00 20.3. jest w gotowości do prowadzenia powietrznego rozpoznania skażeń w interesie 10 pu do rubieży Starogród-Kuflew. Przewidziane jest również ewentualne rozwinięcie 4 kchem w rejonie Kolonia Maliska.

Propozycje:

1. Do wykrywania wybuchów jądrowych i określenia ich parametrów wydzielić dwie drużyny rozpoznania skażeń, pełniące jednocześnie służbę na PCK przy SD i KSD.

2. Rozpoznanie skażeń prowadzić siłami niestacjonarnych posterunków i patroli we wszystkich pododdziałach szczebla batalionu i kompanii. Siły pułku wykorzystywać do prowadzenia rozpoznania w rejonie SD i KSD.

3. Zabiegi specjalne wykonywać w razie konieczności siłami i środkami pododdziałów. Przewidzieć kierowanie skażonych pododdziałów na PZS rozminięty siłami 4 kchem w rejonie m. Kolonia Maliska.

4. Manewr wycofania pododdziałów z pozycji ubezpieczeń bojowych osłonić przez użycie środków dymanych.

5. Do 23.00 20.3. przeprowadzić kontrolę stanu technicznego indywidualnych i zbiorowych środków ochrony przed skażeniami we wszystkich pododdziałach pułku.

6. Do 24.00 20.3. odtworzyć ruchome zapasy sprzętu i środków chemicznych w pułku oraz uzupełnić brakujący sprzęt w pododdziałach.
7. Pluton chemiczny /bez 1 i 2 drstk/ rozciąść w rejonie SD i utrzymywać w gotowości do działania w składzie OLSU BWR lub na PZS w rejonie m. Kolonia Waliska.
8. Do zbiorowej ochrony przed skażeniami wykorzystać w pierwszym okresie wozy bojowe wyposażone w urządzenia obrony przed bronią masowego rażenia; po zakończeniu inżynierskiej rozbudowy terenu oprócz wołów bojowych również schrony z urządzeniami filtrowentylacyjnymi przygotowane w rejonie SD, RSD i PFM.

4. Wykaz zarządzenia dla dowódcy plutonu

chemicznego ..... 20 min.

Wykaz metodyczny:

Wykładowca informuje słuchaczy, że na SD pułku do szefa zabezpieczenia chemicznego zameldował się dowódca plutonu chemicznego. Wszyscy słuchacze występują w roli szefa zabezpieczenia chemicznego 10 pz. Wyznaczony słuchacz /słuchacze/ przekazuje treść zarządzenia bojowego dowódcy plutonu chemicznego.

Przebiegowa treść zarządzenia bojowego dla dowódcy plutonu chemicznego

1. W rejonie obrony 10 ps prawdopodobnie natarcą będą pododdziały 14 i 34 BParc. Nieprzyjaciel nie stosował BWR. Najbardziej prawdopodobnym okresem zamocowanego użycia BWR jest ognicowe przygotowanie natarcia nieprzyjaciela.

2. Pluton chemiczny po zredukowaniu się w nakazany rejonie wykonać następujące zadania:

- do 16.30 20.3. zainicjować drużynę rozpoznania skażeń /POSk/ na SD pułku;
- od 5.00 21.3. co godzinę prowadzić rozpoznanie skażeń dróg

ZADANIE WIELKOPOLSKA I WOLKA JEJZYMOWA - KOLONIA TRANSEKTA oraz rubieży
WOLKA JEJZYMOWA - KOLONIA ZELECHÓW;

- być w gotowości do działania w siedzibie OLSU BR oraz na
PZS w rejonie KOLONIA WALISKA;

- do godziny 18.30 20.3. rozpocząć rejon przewidziany do roz-
winęcia PZS siłami 4 liczeń w rejonie n. KOLONIA WALISKA;

- być w gotowości do wdzielenia pomocy pododdziałom w proce-
dzeniu zabiegów specjalnych w rejonach las pld.-wsch. WALISKA /6954/
las mach. BUK WIELKOPOLSKIE /6940/;

- zapewnić realizację kontroli napromienienia arsenu pułku.

3. W sprzęt i środki chemiczne zapotrzebować się własnym trans-
portem z PZS rozwinętego w rejonie WODZISZ /3052/.

4. Sygnały dowodzenia:

- zajęcie rejonu zapasowego - RUBIŻ;
- wydzielanie sił do OLSU, BR - LASER;
- udział w prowadzeniu zabiegów specjalnych - TOPAZ.

5. Sygnały alarmowe w/g dotyczących masoch.

6. Meldunki przedstawiać:

- terminowo codziennie o 19.00 wg. stanu na 18.00;
- doraźnie o wykonaniu zadania, napromienienie powyżej 50 R.

5. Przebieganie wytycznych CPNAR i zabezpieczenia

chemicznego dla dotychczas ..... 20 min.

Plan robót

Wykonalca informuje słuchaczy, że dowódca pułku nakazał
szefowi zabezpieczenia chemicznego przygotować wytyczne w zakresie
CPNAR i zabezpieczenia chemicznego. Wykonalca słuchacz /słuchacz/
przedstawi wytyczne CPNAR i zabezpieczenia chemicznego.

Przewidywana działalność wrota OPEMAR w okresie przygotowania
i prowadzenia działań obronnych przez pułk.

Obiektemi najbardziej zagrożonymi bronią masowego rażenia są w okresie organizowania działań obronnych: artyleria na SD, stanowiska dowodzenia i pododdziały na pozycji ubezpieczeń bojowych, w okresie prowadzenia działań obronnych, pododdziały na pierwszej i drugiej pozycji obrony, artyleria na SB oraz stanowiska dowodzenia. Bardzo prawdopodobne jest wykonanie przez nieprzyjaciela urządzeń neutronowych na pododdziały broniące pierwszej pozycji obrony. Główny wysiłek OPEMAR skupić na zabezpieczeniu stanu osobowego przed rażącym działaniem broni neutronowej i przygotowania dróg zaszuru zapewniających sprawną zmianę rejonów rozaleszczenia pododdziałów.

W ramach OPEMAR wykonać:

1. Kooperacyjne punkty oporu na pierwszej i drugiej pozycji obrony urządzić wykorzystując naturalne ukrycie terenowe i tak aby odległości między nimi wynosiły najmniej 1,5-2 km. Pododdziały tyłowe pułku rozaleszczyć w rejonie pld. KICZKI rozrzedkując składły środków materiałowych.

Zapasowe rejonu dla batalionów II rzutu ZELSCHÓW - POSIADALY - ROSOSZ, PIASECZKO - KODKIANE - SKWARNE, SD pułku POSIADALY, SD pld. KICZKI I i KICZKI II. Rozpoznanie zapasowych rejonów i przygotowanie dróg zaszuru zakończyć do 19.00 20.3.

2. W rejonach obrony pododdziałów wykonać ukrycia dla sprzętu i ludzi o odpowiedniej głębokości zapewniających ochronę przed działaniem promieniowania neutronowego. W każdej drużynie wykonać przykryty odcinek transzei długości 10-12 m. Na SD i TSD schrony wyposażać w urządzenia filtrowentylacyjne w rejonie rozaleszczenia tyłów zapewnić ukrycia dla 100 % żołnierzy i 50 % środków transportu.

3. W wypadku uderzeń bronią jądrową, a szczególnie neutronową, umożliwić ogniom PGA-10, działaniom Oppanc oraz jedną kompanią z 1 bp przerwanie się nieprzyjaciela na kierunku wykonanego uderzenia.

4. Do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej w rejonach uderzeń BMR wydzielić do OLSU BMR pl.chem. Przewidywany rejon zbiórki .....

5. Do 24.00 20.3. przeprowadzić w pododdziałach szczepienia ochronne i w 100 % wyposażać je w sprzęt i materiały wojsk chemicznych i medycznych.

6. Meldunki przedstawić:

- o uderzeniach BMR, ich skutkach i podjętej decyzji - natychmiast;

- o wielkości pochłoniętej dawki promieniowania przez stan osobowy w meldunkach dobowych, a o jej przekroczeniu powyżej 100 R - natychmiast.

Proponowana treść wtycznych zabezpieczenia chemicznego w okresie przygotowania i prowadzenia działań obronnych przez pułk.

Nieprzyjaciel prowadząc działania zaczepne może przejść do działań z użyciem BMR. Najbardziej prawdopodobnym okresem użycia BMR będzie ogniowe przygotowanie i użycie przez niego broni neutronowej. Obiektami uderzeń mogą być bataliony pierwszego rzutu, batalion czołgów, artyleria na SO oraz tyły pułku.

W ramach zabezpieczenia chemicznego działań obronnych pułku nakazują:

1. Obserwację uderzeń BMR prowadzić na SO, TSO pułku, SOO batalionów /dywizjonów/ siłami drużyn rozpoznania skażeń i specjal-

nie do tego celu przygotowanych drużyn, załóg i obsług pododdziałów wszystkich rodzajów wojsk.

2. Prowadzić okresowe rozpoznanie rubieży i dróg rozwinięcia Oppanc oraz pododdziałów II rzutu wyprowadzanych do kontrataku.

3. Do zbiorowej ochrony przed skażeniami wykorzystać w okresie organizacji działań sprzęt bojowy, a podczas prowadzenia działań obronnych urządzenia fortyfikacyjne przystosowując je do ochrony przed promieniowaniem neutronowym. We wszystkich pododdziałach dokonać sprawdzenia indywidualnych i zbiorowych środków ochrony przed skażeniami i odtworzyć ruchome zapasy sprzętu i materiałów chemicznych. Realizację tych przedsięwzięć zakończyć do 1.00 21.3.

4. Pododdziały od szczebla kompanii kierować na PZS tylko za moją zgodą.

5. Zabezpieczyć wycofanie pododdziałów z pozycji ubezpieczeń bojowych wykorzystując do tego celu środki dyman. Przewidzieć ich użycie podczas rozwijania się i środków wychodzących do kontrataku.

6. Kontrolę napromienienia i stopnia skażenia na SD i TSD pułku zabezpieczyć i prowadzić siłami plutonu chemicznego, w pozostałych pododdziałach siłami tych pododdziałów.

7. O realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego w pododdziałach i wynikach kontroli szef zabezpieczenia chemicznego zamelduje mi osobiście o 24.00 20.3.

6. Opisanie zajęcia ..... 5/5/ min.

Wykładowca omawia osiągnięcie celu zajęcia i ocenia pracę słuchaczy. Zwraca uwagę na popełnione przez nich błędy. Wydaje polecenia dotyczące likwidacji niedociągnięć w toku dalszych studiów.

Załączniki

1. Sytuacja chemiczna o 13.00 21.3.
2. Zarządzenie zabezpieczenia chemicznego 4 DZ nr 02.
3. Położenie wyjściowe wojsk o 13.00 20.3. i decyzja dowódcy 10 pa.

OPRACOWAŁ:

płk dr inż. Ireneusz NOWAK

SPRAWDZIŁ:

płk dr hab. Jan RABAN

Załącznik nr 1

do opracowania metodycznego
ćwiczenia nr 110.

SYTUACJA CHEMICZNA

o 13.00 20.3.

I.

Dotychczasowe działania bojowe były prowadzone w warunkach zagrożenia użyciem przez nieprzyjaciela broni jądrowej /w tym również neutronowej/ oraz broni chemicznej. Należy oczekiwać, że w toku natarcia nieprzyjaciel wykona uderzenia jądrowe w tym ładunkami neutronowymi. Niewykluczone jest też stosowanie broni chemicznej.

II.

1. Z meldunków instruktorów chemicznych wynika, że:

- a/ W 1 bp brakuje 15 szt. masek przeciwgazowych, 12 kompletów odzieży ochronnej i 30 pakietów SF-006. 20 masek przeciwgazowych i 10 kompletów odzieży ochronnej wymaga reasortu. Batalion posiada 20 szt. świec dynamy BDSz-5 i 200 świec dynamy DI-11.
- b/ W 2 bp brakuje: 10 szt masek przeciwgazowych i 15 kpl. odzieży ochronnej, 10 pakietów PChM-3M i 2 rentgenoradiometrów. 30 szt masek przeciwgazowych i 15 kpl. odzieży ochronnej wymaga reasortu. Batalion posiada: 100 szt świec dynamy DI-11 i 300 szt granatów dynamy RGD-2.
- c/ W batalionie czołgów brak pochłaniaczy regeneracyjnych do masek izolacyjnych JP-5.

2. Instruktorzy chemiczni w 3 bp i bcz zginęli. Aktualny stan zapasów sprzętu i materiałów chemicznych w pododdziałach specjalnych i tyłowych pułku jest nieznamy.

3. Źródła zasilania do przyrządów dozymetrycznych znajdujące się w pododdziałkach pułku są przeterminowane. W PChR-ach brak ocieplaczy do rurek wskaźnikowych.

4. Stan techniczny urządzeń CPBIAF i termicznej aparatury dymotwórczej sprawdzono przed trzema dniami. Obecny ich stan nie jest znany.

5. W wyniku bombardowania tyłów pułku zniszczone zostały zapasy sprzętu i materiałów chemicznych. Najster - magazynier sprzętu chemicznego zginął. Ocalało jedynie 5 kpl. urządzeń filtrowentylacyjnych. W tyłach pułku znajduje się 200 zdobytych świec dymnych ABC-M3.

6. Pluton chemiczny /bez 1 i 2 drzak/ znajduje się w kolumnie SD w a. WALISKA. W toku dotychczasowych działań bojowych zabici zostali trzej żołnierze - załoga BRU-2rs. Wóz bojowy został zniszczony. Jedna instalacja IRS wymaga remontu /przecieki pompy mechanicznej/. Pluton posiada 5 pakietów SF-6. Odczytunki do sygnalizatorów skażeń są przeterminowane. 1 drzak działa jako posterunek i patrol rozpoznania skażeń przy SD, 2 drzak przy KSD.

7. Do godz. 14.00 20.3. szef zabezpieczenia chemicznego zapoznał się z zadaniem pułku, zadaniem dowódcy oraz zarządzeniem zabezpieczenia chemicznego 4 DZ. Dowódca pułku polecił mu przygotować i przedstawić

- a/ ocenę zagrożenia skażeniami pododdziałków pułku i terenu;
- b/ koncepcję organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego w toku działań obronnych.

III.

Temy dodatkowe:

1. Warunki atmosferyczne na okres 20-21.3.

a/ w przyziemnej warstwie atmosfery: temperatura powietrza w dzień 5 °C, w nocy 0 °C. Temperatura gleby około 0 °C. Wiatr północno-zachodni o prędkości 3-4 m/s. Zachmurzenie zmienne. Możliwość przelotnego deszczu ze śniegiem lub śniegu. Widzialność 10 km.

b/ w górnych warstwach atmosfery: kierunek wiatru 310°, prędkość 50 km/h.

Praca do wykonania:

a/ Przestudiować:

- Zabezpieczenie chemiczne działań bojowych pułku i dywizji, podręcznik, nr bibl. Pł 20525, str. 79-93.
- Instrukcja o obronie wojsk przed bronią masowego rażenia, nr bibl. Pł 17762, str. 65-68.
- Obrona pododdziałów przed bronią masowego rażenia w działaniach bojowych, podręcznik, str. 166-173.

b/ Przygotować w roli szefa zabezpieczenia chemicznego 10 pz:

- wniosek z analizy zadania i oceny sytuacji;
- meldunek o koncepcji organizacji i realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia chemicznego na okres działań obronnych;
- zarządzenie bojowe dla dowódcy plutonu chemicznego /tylko grupa chemiczna/;
- zapotrzebowanie na sprzęt i materiały wojsk chemicznych /tylko grupa chemiczna/;
- plan remontu sprzętu chemicznego /tylko grupa chemiczna/.

OPRACOWAŁ:

SPRAWDZIŁ:

ppłk Janusz CZARNIECKI

płk dr inż. Ireneusz KOWAK

Załącznik nr 2

do opracowania metodycznego
ćwiczenia nr 110.

DOWÓDCA 10 PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
ZARZĄDZENIE ZABEZPIECZENIA CHEMICZNEGO 4 DZ Nr 02
SD PODDĘBNIAK /7543/ - 11.00 20.3.

Mapa: 1 : 50 000, wydanie 1974r.

1. Nieprzyjaciel prowadząc działania zaczepne może szeroko stosować broń jądrową /w tym neutronową/ i broń chemiczną. Należy liczyć się z możliwością użycia bojowych środków trujących sarin, BZ, CS przy pomocy lotnictwa oraz wojsk raketowych i artylerii. Obiektami uderzeń jądrowych /neutronowych/ mogą być pierwszy rzut i odwody, a bronią chemiczną drugi rzut, odwody i tyły oddziałów.
2. 4 DZ na rozkaz 10 pz wykonuje następujące przedsięwzięcia:
  - a/ od 14.00 20.3. jest w gotowości do prowadzenia powietrznego rozpoznania skażeń do rubieży: STAROGRÓD /6642/, KUFLEW /7455/. Informacje przekazuje na częstotliwości 23 MHz;
  - b/ przewiduje rozwinięcie punktu zabiegów specjalnych siłami 4 kchem w rejonie KOLONIA WALISKA /7153/;
  - c/ do godz. 22.00 20.3. uzupełnia sprzęt i materiały chemiczne, dostarczając je własnym transportem do PFC pułku.

Dowódca 4 DZ

r o z k a z a ł :

1. Prowadzić okresowo rozpoznanie skażeń rubieży: WÓLKA DŁUŻEWSKA /6344/ - KOLONIA ZGLECHÓW /7345/, oraz dróg ŻAKÓW - WIELCÓLAS, WÓLKA DŁUŻEWSKA - KOLONIA TRANESEDR.
 Meldunki z wynikami rozpoznania przedstawiać do SOAS 4 DZ, zgodnie z ustaleniami instrukcyjnymi.

2. Do zbiorowej ochrony przed skażeniami w maksymalnym stopniu wykorzystać pianice i inne pomieszczenia znajdujące się w rejonach punktów operu oraz właściwości ochronne sprzętu i urządzeń fortyfikacyjnych.
3. Do 1.00 21.3. w pułku odtworzyć ruchome zapasy sprzętu i materiałów chemicznych. Do godz. 23.00 20.3. w pododdziałach przeprowadzić kontrolę stanu technicznego indywidualnych i zbiorowych środków ochrony przed skażeniami.
4. W pułku posiadać wymierzony fundusz unumierowania w ilości 150 kpl. Utrzymać go na środkach transportu przy plutonie chemicznym.
5. Pododdziały sta od szczebla batalionu kierować na punkty zabiegów specjalnych po uzyskaniu zgody dowódcy dywizji.
6. Środki dykumy wykorzystać do maskowania działań wojsk podczas odchodzenia pododdziałów z pozycji ubezpieczeń bojowych oraz w czasie wykonywania kontrataków.
7. Meldunki przedstawiać:
  - terminowe - codziennie do godz. 20.00 wg stanu na godz. 18.00;
  - doraźne - wg potrzeb.

SZEF ZABEZPIECZENIA CHEMICZNEGO 4 DZ

SZEF SZTABU 4 DZ

.....

.....

Wydano w 5 egz.

Egz. nr 1-6 - Bibl. Nauk. IZS.

Wzrost - Dłk I. NOWAK, Dłk J. CZARNIECKI /tel. 50-738/

Druk. - T.S. 3n. 1985.01.30.

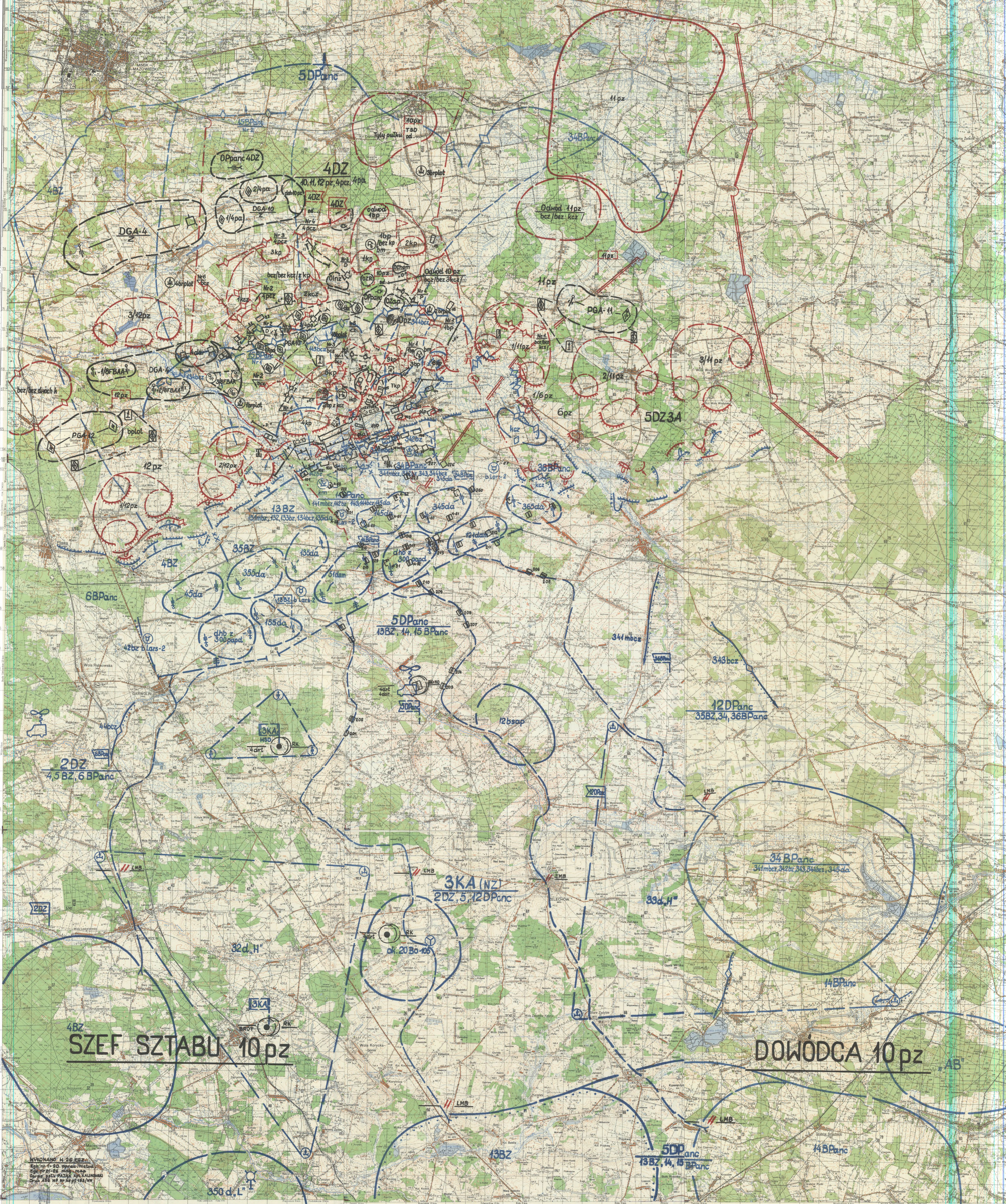
Nr ks.nasz. Pf 7/KT/Chsz.

BIROLETKA NALONWA ABB Nr
Archiwum Działu Historii Szkoły
Nr ewid. ~~43065~~ 43065

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 4DZ

Egz. nr. ....
Ćwiczenie nr 110/6
Tylko dla nauczycieli akademickich
Załącznik do opracowania metodycznego

DECYZJA DOWÓDCY 10 pz DO OBRONY w dniu 21 03

SZEF SZTABU 10 pz

DOWÓDCA 10 pz